

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > בלבביא 002 מה נקרא קרבת השית >

בלבביא 002 מה נקרא קרבת השית

מד

לאחר שביירונו שחובת האדם בעולמו ותכליתו, היא להיות קרוב ודבוק בקב"ה, ולכך צריכה להיות כל משאת חיו. עתה ננסה להתחיל לבאר את דרך החיים, כיצד יחיה האדם עלי האדמות בעוה"ז בצורה נכונה שתביא אותו למצב של קרבת ה' ודבקות בה'.

אנו נכתוב דברים פשוטים, שפשטות נראה לאדם שהוא כבר יודע אותם וכו' וכו', אולם באמת מי שמבין את העבודה הפנימית, יודע, שכל עבודת האדם, הוא לעבוד על הדברים הפשוטים והידועים. כמ"ש הרמח"ל בריש ספרו מס"י כידוע, "וכמה דפשיט טפי מעליא". הנקודה הברורה שצריך לזכור לאורך כל הדרך היא, שצריך לקחת את הדברים בפשיטות גמורה, ולקיים בפשיטות גמורה. ככל שהאדם יקח את הדברים יותר בפשיטות, כן יתקרב יותר לאמת, לקב"ה. וככל שהאדם בכל דבר ישתמש בכח החשבונות הרבים שבו, והוא ינסה לחשבן כל דבר, כן ח"ו הוא ירחק מן האמת, מן הקב"ה. צריך להבין שסוד החיים הפנימים, הוא עולם של פשטות נפשית, "אלקי נשמה שנתתה בי טהורה היא". וכשם שילד שהוא עדיין טהור, הוא מבין דברים פשוטים, כן הנפש הפנימית של האדם, נקודת הטהרה שבו, צריכה דברים פשוטים. ובכדי לעורר את נקודת האמת שבנפש, שהיא נקודה טהורה וזכה, צריך להשתמש בכח הפשיטות. זוהי נקודת מפתח לכל הדרך שנדרוך בה ב"ה.

מה

מהי אותה נקודה שכל אדם צריך להתחיל לעבוד בה? היא ההכרה שיש בורא לעולם! הכרה פשוטה וברורה שיש בורא לעולם. בפשטות נראה לבנ"א, שאת הידיעה הזו, שיש בורא לעולם, צריך להודיע לאדם שעדיין לא זכה לדרוך על מפתן היהדות. ובאדם כזה, ראוי להודיע לו ולהוכיח לו שיש בורא לעולם, בכל מינים וסוגים של הוכחות. אולם לאדם שגדל בבית של מאמינים בני מאמינים, ששומרים את התורה"ק מאוד, וכל ימיהם שקועים בעולם של תורה ומצות, מה יש להודיע להם שיש בורא לעולם? וכי הם אינם יודעים זאת? המחשבה הפשוטה שנמצאת במחשבת האדם היא, שעל הנקודה הזו שיש בורא לעולם, לא צריך לעבוד כלל, וזה פשוט וברור. ועולם העבודה של האדם, מתחיל מנקודה הרבה יותר גבוהה. אולם זו טעות, ובאמת כל אדם חייב לעבוד על הנקודה הפשוטה הזו, על הנקודה הפשוטה ביותר, שיש בורא לעולם!

מו

אולם המחשבה הזאת עדיין עומדת במחשבת האדם, מה חסר לי באמונה שיש בורא עולם? וכי אני צריך ללמוד את סתרי ההנהגה ודברי הפילוסופים? לא לזה כונתינו! אנו מדברים באמונה פשוטה מאוד, אמונה שיש בורא לעולם. בכדי שנבין מדוע צריך לעבוד כך, נקדים לכך משל שיתן אור ויבהיר את הדברים. אדם זכה במפעל הפייס ב-20 מליון דולר. האדם הזוכה, כל מחשבתו קבועה בזה, בלכתו, בשוכבו, ובקומו. הוא הולך ברחוב ומהרהר בכך, הוא שוכב לישון ומהרהר בכך, וקשה לו מאוד להתנתק מן המחשבה על הזכיה, ומן המחשבה מה יעשה עם הכסף

וכו' וכו'. לעומתו, האדם שלא זכה, אולם שמע את שמו של הזוכה, הוא אינו מתבונן בכך רבות. נתבונן בהבדל שבין הזוכה ובין שאינו זוכה. שניהם יודעים בברור מי זכה, אולם אצל הזוכה כל מחשבתו שקועה ודבוקה בכך, משא"כ אצל שאינו זוכה, הוא יודע את אותו ידע ממש, אולם הוא אינו קשור ואינו דבוק לידע זה, זה לא תופס את כל מחשבתו ולבבו. מן המשל הזה נשכיל ונבין יותר את הנמשל בענין אמונה. כולנו יודעים שיש בורא לעולם, אולם השאלה אם זהו ידע כהאדם הזוכה של המשל, או כאדם שאינו זוכה במשל. כלומר, הידע שיש בורא לעולם, הוא ידע שתופס את כל מחשבות מוחו ולבו של האדם, או שזהו ידע סתמי שהאדם יודע זאת בודאות, אולם הוא אינו מחובר לידע זה בכל עת ובכל שעה ממש. א"כ נבין, שכולנו יודעים שיש בורא לעולם, אולם כמה אנו חושבים על כך? כמה אנו מחוברים ודבוקים למחשבה זו? האמונה שיש בורא לעולם, צריכה לחיות במחשבת מוחו ולבו של האדם בכל עת ובכל שעה כפשוטו. זו לא ידיעה כללית שמקפת את כל החיים בלבד, אלא נצרך שידיעה זו תהיה הנשמת חיים של האדם בכל רגע ובכל עת ובכל שעה.

מז

כתבנו בתחלה שתכלית וחובת האדם בעולמו, הוא להיות קרוב ודבוק לבורא עולם. בכדי שהאדם יהיה דבוק ומחובר לדבר, מוכרח שיהיה דבר. אם המהות שאל"ה רוצה להיות קרוב ודבוק, איננה קימת, כיצד ידבק האדם בדבר שאינו קיים? בכדי שהאדם יוכל להיות קרוב ודבוק לקב"ה, בהכרח שירגיש תחלה בברור שהקב"ה קיים. אם אדם מנסה להתקרב לקב"ה לפני שלבבו חש שיש בורא לעולם, נמצא שחסר לו בהכרת מציאות הבורא, וממילא בפנים לבו הוא מנסה להתקרב לדבר שעדין לבו אינו חש בברור שהוא קיים. ולכך, תחילת העבודה של כל יהודי ויהודי, היא ראשית לחוש בכל לבבו ממש שיש בורא לעולם, ורק לאחר מכן לנסות לעמול להתקרב אליו ית"ש.

מח

יש חכמה, בינה, ודעת. חכמה, היא ידיעת הדברים ככתבם וכלשונם. בינה, היא הבנת הדברים היטב. דעת, היא ההתקשרות לדבר, שכל כולו מחובר לדבר. "ובדעת חדרים ימלאון". כלומר, חדרי לבבו של האדם מלאים בידיעה הזו, כל כולו נתון לידיעה, זו דעת שלמה וגמורה. דבר שאדם יודע אותו, אולם זה לא מקיף את כל לבבו ומחשבותיו, זו דעת חלקית. דעת שלמה היא, רק כאשר האדם מקושר ומדובק לידיעתו בכל עת ובכל שעה בכל נימי נפשו ולבבו.

מט

צריך להבין בידיעה שיש בורא לעולם, יש בחינת חכמה, בינה, ודעת. חכמה ובינה הוא, כאשר האדם יודע שיש בורא לעולם, והדבר ברור לו היטב שלא יוכל להיות שאין בורא לעולם. אולם דעת הוא, כאשר הידיעה הזו שיש בורא לעולם תופסת את מחשבת מוחו ולבו של האדם. צריך להבין, בכדי להכיר דבר הכרת הנפש, אין די בחכמה ובינה, אלא נצרך לכך דעת. דבר שהשגת האדם בו היא רק בבחינה של חכמה ובינה, בהכרח שהנפש לא מכרת פנימה הכרה אמתית את הדבר. כח הנפש להכיר דבר היטב, הוא רק כאשר האדם מחובר לדבר וקשור אליו מאוד, וכל כולו נתון לדבר. היסוד הזה הוא יסוד גדול ונורא שכתבו רבותינו ז"ל. אדם שהכרת בוראו היא במדרגת חכמה ובינה, אולם אינו חושב על הקב"ה בכל עת ובכל שעה, בהכרח שהנפש פנימה חסרה לו מאוד הכרת בוראה. היא איננה מכרת את הבורא כל צרכה, לא הכרת שכל, אלא הכרת הלב, הכרת החוש. כללו של הדבר, אדם שרוצה להכיר את הבורא באמת, כלומר להכיר באמת שיש בורא לעולם, בהכרח שמחשבתו תהיה קבועה וקשורה בבורא עולם, ורק אז הוא יזכה להכרת הנפש בבורא עולם.

נ

נמצא א"כ שמי שמחפש אמת, הוא ראשית צריך לברר את אמונתו הפשוטה, את האמונה הפשוטה שיש בורא לעולם. הנקודה הראשונה שעל האדם להתחיל בה, הוא ראשית לברר לו שיש בורא עולם בשכלו. כלומר, לברר לעצמו שבשכלו הוא מאמין שיש בורא לעולם כפי שקיבל מאבותיו ואבות אבותיו (לא ע"י חקירה שהרחיקה רבותינו ז"ל). לאחר שאדם בירר לעצמו שבשכלו הוא מאמין גמור שיש בורא לעולם, עתה עבודתו לחיות עם ידיעה זו בכל עת בכל שעה. בודאי שא"א פתאום להתחיל לחיות עם ידיעה זו בכל עת ובכל שעה, אולם ראשית זו

שאיפתו של האדם לחיות בכל רגע ממש עם זכירה בלב שיש בורא לעולם. העבודה המעשית בכדי לבא לתכלית, היא נעשת בהדרגה, וכפי שיבואר להלן הדרך כיצד לקנות את הדברים בהדרגה, וב"ה לזכות לחיות כל היום עם מחשבת הלב שיש בורא לעולם. לפני שהאדם מתחיל לעבוד על כך, מוכרח שיהיה ברור לו, שאדם שחי עם מחשבה תמידית בלבו שיש בורא לעולם, ואדם שלא חי כן, הם אלו שני בני"א שונים לחלוטין ממש. זו לא עוד מדרגה, אלא מהות של חיים שונה לחלוטין. זהו עולם שונה לחלוטין, יש חיים עם בורא עולם, ויש חיים (דמיוניים) בלי בורא עולם. אדם שחי עם בורא עולם, הוא יוצא מעולם לעולם אחר לגמרי, א"א להסביר זאת בכתב בברור. אולם כאשר יזכה האדם לכך, הוא ירגיש שהוא ממש בריה אחרת, כמ"ש הרמב"ם בהלכות תשובה, "איני אותו אדם כלל וכלל".

נא

אדם שחי עם המחשבה שיש בורא לעולם בתמידיות, כלומר, עם המחשבה הזו שיש בורא לעולם הוא קם בבוקר, עם המחשבה הזו הוא נוטל ידים, ועם המחשבה הזו הוא מברך ברכת המזון, ועם המחשבה הזו הוא הולך לישון, ועם המחשבה הזו הוא חי לאורך כל יומו. החיים עם מחשבה זו בלבד, אפילו אם לא יזכה להמשיך ולהשיג הלאה (יזכה ה' ית"ש את כולנו שנזכה להמשיך הלאה) יכולים להפוך את כל צורת חייו של האדם, כל חייו ישתנו מן הקצה אל הקצה, רצינות פנימית, תכלית פנימית עמוקה שתוליד יציבות פנימית בכל המבנה הפנימי של האדם. זה לא אותו אדם! גם אנשים כלפי חוץ יחוו שונות כזו משתנה כאן משהו פנימי בנפשו של האיש.

על האדם להבין ולהפנים זאת, שהבסיס הפשוט הנדרש מכל יהודי, בין איש ובין אשה, ואין בזה חילוק כלל, שצורת החיים תהיה בצורה שהקב"ה נמצא במחשבת מוחו ולבו של האדם. בצורה שהאדם חי עם הבורא עולם, אוכל עם הבורא עולם, הולך לישון עם הבורא עולם, וכו' וכו'. כל החיים צריכים להיות מתוך מחשבה על הבורא עולם. בכדי להשיג את הדברים, לא צריך להיות לא גאון, ולא מוכשר במיוחד, מספיק לשם כך קורטוב של אמת בלב שיחפש אמת, ויחפש את הקב"ה שהוא התכלית של החיים. וכיון שידוע וברור לאדם שהתכלית היא אצל הבורא עולם, הקרבה והדבקות אליו, לכך המחשבה הראשונה שהוא עמל עליה, לזכור בכל עת ובכל שעה שיש בורא לעולם.

נב

אי אפשר לבטא זאת בפה איזה אוצר נפלא הוא הידיעה הזו של לחשוב על הבורא עולם, כל כסף וזהב לא ישוו כלל לידיעה זו, זה אוצר יקר ונפלא שאין לו אח ורע, זה אוצר שבכוחו האדם יכול להגיע לשלמות גמורה, קרבת ה' ודבקות בו ית"ש. (כלומר שמחשבה זו תוליד בו צורה נכונה של קיום תורה ומצות). אם האדם היה יודע את גודל האוצר זה, שהוא ללכת בפשוטו עם המחשבה שיש בורא לעולם, ולחשוב על כך רבות מאוד, הוא היה רודף אחר אוצר זה בכל מחיר, ועוזב את כל חפצי העוה"ז והבליו, ומדבק עצמו היטב היטב למחשבה זו בכל עת ובכל שעה. (זולת זמן עסק התה"ק) אבל רצונו ית"ש, שקודם שאדם עמל וקונה את ההשגה הזו, הוא לא יוכל להרגיש כמה נפלאה עצה זו, עד כמה הוא יהיה מאושר כאשר יקנה קנין בנפש את המחשבה הזו רצונו. ית"ש שהאדם יעמול מתוך אמונה, ורק אח"כ ירגיש בעצמו "טעמו וראו כי טוב ה'".

נג

הגר"א זצ"ל כתב, שהצער הגדול ביותר שיש לנפש, הוא כאשר האדם נפטר לבית עולמו, ועתה הוא רואה מה הוא יכול להשיג בעודו בחייתו בעוה"ז, והוא לא עשה זאת, על זאת הנפש מצטערת ביותר. אם האדם יגיע לג"ע עם הידיעה הזו, או בלי הידיעה הזו (כלומר שקיים את הדברים וזכה לבחינת דעת), הוא הבדל שמים וארץ. המקום שלו בג"ע יהיה שונה לחלוטין. אדם שידוע את הידיעה הזו וחי עמה בכל עת ובכל שעה, מקומו בג"ע עליון יותר, מפני שהוא קרוב לקב"ה יותר. כל ענינו הפנימי של ג"ע, הוא להיות קרוב לקב"ה. ולכן ככל שאדם חושב יותר על הקב"ה וחי עמו במצפוני לבבו, כן מקומו בג"ע יהיה יותר קרוב לקב"ה. הדברים הללו כ"כ ברורים וידועים ופשוטים למי שמכיר את החיים בפנימיותם, אלא שהיצה"ר נותן לאדם לחיות בשיטחיות, בחיצוניות, שהוא לא יבין את גודל ועומק ויקר תפארת עצה זו, לחיות עם הקב"ה בכל עת ובכל שעה ממש. ככל שהידיעה הזו שיש בורא לעולם, תחדור יותר לנבכי הנפש הפנימים של האדם, זו לפניו מן זו פנימה יותר, והיא תמלא יותר אל כל לבבו בשלמות, כן תגדל קרבתו לקב"ה, הן בעלמא הדין, והן בג"ע ובעוה"ב, והוא יזכה להיות קרוב יותר ויותר לקב"ה לנצחיות.

ולהיפך ח"ו, ככל שהאדם רחוק בפנימיות לבבו מהתקשרות לבבו לקב"ה, אלא עסוק רק בקיום, ולא בהתקשרות פנימית לקב"ה, בודאי ובודאי שהוא יקבל שכר על כל מעשיו, אולם את עיקר עומק השכר, שהוא "להתענג על ה'", הוא מפסיד. צריך להבין, זו כל נקודת החיים להתקשר ולהתדבק לקב"ה בכל מצפוני הלב, ע"י ת"ת וקיום תרי"ג מצות.

נד

עד כמה שנראה שהנקודה הזו פשוטה (הנקודה לזכור שיש בורא לעולם כל הזמן), שאין דבר יותר ברור ממנה, כך הריחוק של האדם מכך גדול. האדם יכול ללמוד תורה רוב שעות היממה, ולרדוף אחר מעשה חסד רבים, ולקיים את כל המצוות כולם קלה כבחמורה, ועם כל זאת האדם כמעט ואינו חושב כלל על הקב"ה, הוא אינו זוכר עם מי יש לו עסק. וכבר כתב החזו"א איגרת הדרכה מפורטת לאדם, ובסופה כתב "והעיקר לזכור לפני מי אתה עמל". כלומר אדם יכול להיות עמל, ויש לו דרך ברורה והדרכות מסודרות, אולם העיקר חסר אם לא זוכרים לפני מי אנו עמלים.

נה

האדם אומר לעצמו, וכי אני אינני זוכר לפני מי אני עמל? בודאי שאני זוכר, ברור לי הדבר בבירור גמורה שאני עמל לפניו ית"ש. בכדי להבין מה הטעות בכך ניתן משל לדבר. אדם יושב ליד השולחן, ולפניו מאכלים, בשר, תפ"א, אורז, וכד', הוא רואה את המאכלים, אולם בשעה שהוא רוצה לאוכלם, אומרים לו שאין נותנים לו רשות לכך. כאשר הוא שוב מבקש לאוכלם, משיבים לו מה חסר לך? מדוע הינך צריך לאכול? הרי אתה יודע שיש את המאכלים, ואתה רואה אותם, ומה חסר לך א"כ? ברור הדבר שידע שיש אוכל, וראית האוכל, אינם משביעים את הנפש. כל זמן שהאדם רק יודע, והאוכל נמצא מחוץ לגופו, הוא איננו שבע. רק כאשר האוכל נכנס לתוך גופו של אדם, והאוכל מתעכל במעיו, אז הוא שבע. משל זה יסביר ויבאר לנו מעט את הנמשל. "והעיקר לדעת לפני מי אתה עמל". יש ידע כשם שאדם יודע שיש אוכל, והוא אינו יכול לאכול. ויש ידע, שהידע נכנס פנימה באדם, והרי הוא דומה למאכל שנכנס לגופו של אדם ונמצא במעיו. כאשר הידע של "לפני מי אתה עמל" הוא ידע כללי שאדם יודע זאת, אולם הוא אינו מתבונן בכך בכל עת ובכל שעה, הרי ידע זה הוא ידע חיצוני לאדם. האדם לא חי עם הידיעה הזו ולא טועם אותה, הרי זה כאוכל שהאדם יודע שהאוכל קיים, אולם הוא אינו אוכל ממנו. ידע שהאדם יודע אותו, אולם הוא אינו מתבונן בו וחי עמו, הרי זה ידע שכלי, ולא ידע לבבי. ידע שכלי, הוא ידיעה בעלמא שהעיקר חסר מן הספר בה. עיקר עבודת האדם, שהידיעה של לזכור "לפני מי אתה עמל" תהיה ידיעה פנימית אצלו, ידיעה שהיא חיותו, ובכדי שידיעה זו תהיה ידיעה פנימית, בהכרח שהאדם צריך תחילה לילך עם כך במחשבתו יום יום שעה שעה, עם המחשבה הפשוטה של "לפני מי אתה עמל". לזכור את הדבר הפשוט ביותר שיש בורא עולם. ואז, כאשר מחשבתו תהיה קבועה ודבוקה בכך תמיד, במחשבה פשוטה שיש בורא עולם, אזי לאט לאט יחדרו הדברים אל לבבו. וידיעה זו, שיש בורא עולם, לא תהיה ידיעת השכל בלבד, אלא ידיעת הלב. וכאשר הידיעה תהיה ידיעת הלב, האדם יחיה עם ידיעה זו, וידיעה זו תחיה. "צדיק באמונתו יחיה" כלומר, שהוא מקבל חיות מעצם ידיעת האמונה שיש בורא עולם. כאשר הידיעה היא ידיעה שכלית, אפשר לקבל ממנה מעט מעט חיות, אולם כאשר הידיעה היא ידיעה של לב, אזי האדם יונק את חיותו מן הידיעה הפשוטה שיש בורא עולם.

נו

הפסוק אומר "טעמו וראו כי טוב ה'", על האדם לטעום ולראות את הטוב שבקב"ה ית"ש כביכול. איך יכול האדם לטעום זאת? וכי זה אוכל שנכנס לגרון ומורגש לחיך? ברור הדבר, שכאשר הידע הוא ידע של שכל, א"א לטעום אותו. אולם כאשר הידע הוא ידע של לב, אזי הלב חש את הדברים, ומרגיש אותם, וטועם בהם טעם ערב. ואזי "וראו". כלומר, ראית האמונה לפני הטעמו, וראית האמונה לאחר הטעמו, היא איננה אותה ראייה כלל. כל מהות האמונה מקבלת אצל האדם פנים חדשות. כאשר ידיעת אמונתו הופכת מידיעת השכל גרידא לידיעת הלב בחוש, זו אמונה שונה לחלוטין.

נד

"טעמו וראו כי טוב ה'" וכי איך טועמים זאת עם מזלג ומכניסים לפה? צריך לטעום, אולם הצורה היא בכלים שונים. הטעימה היא טעימה של הנפש, טעימה של הלב, טעימה של הנשמה. ככל שהאדם חושב על כך יותר שיש בורא לעולם, הוא יותר קרוב לטעום את "הטעמו וראו כי טוב ה'". וכאשר ירבה לחשוב כן, יזכה לטעום בכל רגע ממש את "הטעמו וראו כי טוב", ולהתענג על ה', גם כאן בעודו בעוה"ז. אולם ככל שהאדם רק יודע את הדברים, ואינו מתמיד על לחשוב על כך, זה נשאר בבחינת ידע, וידע שכלי אינו בר טעימה בנפש, טעימה בלב, טעימה בנשמה, ואזי האדם מאבד במו ידיו לזכות ולהרגיש את "הטעמו וראו כי טוב ה'".

כידוע תכלית הבריאה הוא להיטיב לנבראים. מהי אותה הטבה המעותדת לנבראים? "טעמו וראו כי טוב ה'", "וזולת זה מה שיחשבהו בנ"א לטוב אינו אלא הבל ושוא נתעה", כלשון המס"י (פ"א). אין טוב אחר בעולם אלא להתקרב לבורא, ולהרגיש אותו בפנימיות הלב, ולטעום את המתיקות הטמונה בקרבתו. ולכך נקראת התורה טוב, "כי לקח טוב", כי ע"י האדם יכול לטעום את הקב"ה כביכול.

נח

צריך לדעת, שהנקודה הזו, לחשוב על בורא עולם, הוא היסוד והמפתח להכנס לחיים פנימיים, לחיי הנפש האמתיים. חיות ללא מחשבה זו, היא חיות חיצונית. צריך להבין, זהו סוד המפתח לכל החיים, לחשוב על הקב"ה. ללמוד תורה ולקיים מצות, אולם "העיקר לזכור לפני מי אתה עמל" תמיד בכל עת ובכל שעה. ואזי, התורה תורה כצורתה, והמצות מצות כצורתן. וכל מעשי האדם הם על הדרך הנכונה, כאשר יש זכירה תמידית "לפני מי אתה עמל". ואזי כאשר האדם לוקח את המפתח הזה, הוא יכול לפתוח בו את השערים הנעולים שסוגרים בפני האדם את הדרך להתקרב לקב"ה. וככל שיכנס פנימה יותר, כן יזכה יותר ויותר לחוש בחוש גמור את "הטעמו וראו כי טוב ה'", בבחינת "אז תתענג על ה'". בעודו כאן בעוה"ז.

נט

עתה ננסה לקרב את הדברים לחיים היום יומיים, להראות לאדם כיצד חיים בפשטות עם הקב"ה. כל זמן שאין לאדם הכרה ברורה שכל מהות חייו אינה אלא לחפש את הקב"ה, ולמצוא אותו, ולהתקרב אליו, אזי הדרך הזאת לא תמצא חן בעיניו, והוא לא יבין את עומק מהותה. רק כאשר האדם ישכיל ויבין, ויחוש בלבו שכל חייו אינם אלא לחפש את הקב"ה ולמצוא אותו ולהתקרב אליו ית"ש, אזי הוא יקבל את הדברים בצורה ישרה, והוא יתן יחס אמיתי לכך, והוא ישכיל ויבין שבנקודה זו טמון כל חיותו. נוסף על כך, אין דרך שאין בה קשיים, וכן אין בדרך כלל קפיצת הדרך, וצריך לילך בהדרגה ובאיטיות. ולכן, אם עיקר לבו של האדם חש ומבין בברירות שכל חייו אינם אלא חיפוש של הקב"ה, אזי אף אם יהיה בדרכו כשלונות ונפילות, הוא לא יתיאש ע"י כן. כי סוף כל סוף הוא מבין, שאין ברירה, חייבים לחזור ולחפש את הקב"ה בכל מחיר, כי אין משהו אחר בחיים. זהו כל החיים, חיפוש של הבורא עולם וקרבתו. וכאשר נופל מכך, לא יעלה בלבו מחשבה אולי כדאי לחדול מכך, ולחפש משהו אחר, כי ברור לו בברירות גמורה כי זה כל חיי האדם בעוה"ז, ולכך הוא לא מתיאש משום נפילה, אלא בבחינת "שבע יפול צדק וקם". וכן, מכיון שדרך העבודה המוצעת להלן, היא איננה דרך קצרה, אלא דרך ארוכת ימים, ולכך אם האדם יש לו את המבט הנכון על הדברים, הוא מראש מכין את עצמו להשקעה של שנים, מתוך ההכרה שכל תכליתם של שנים אלו הם אינם אלא לדרך הזו. אולם אם האדם לוקח את הדרך כנקודה משנית, וכדומה, אזי אם זה לזמן קצר, הוא יחזיק בכך. אולם אם יארכו לו הימים בזה, הוא מרגיש שהוא אינו רוצה להשקיע בדבר משני כ"כ הרבה זמן, ורצונו לחזור ולהשקיע בעיקר הנקודה העקרית, שנראת לעיניו כעיקרית. ולכך, ההקדמה המוכרחת לכל אחד לפני שיתחיל לנהוג בדרך המוצעת להלן, היא ההכרה הברורה שזה דרך חיים, ושלמען כך הוא חי כאן, וכפי שבורר לעיל. ואף שזה יקח שנים רבות, אין הוא רואה בכך בזבוז זמן, אלא הוא מכיר שכל הזמן שניתן לו הוא לצורך עבודה זו, השגת קרבת הבורא ית"ש ע"י האמצעים המביאים לזה תורה ומצוות.

ס

נרחיב ונבאר את הדברים בצורה מוחשית ומעשית. האדם מתעורר בבוקר, דקה שתיים, עד שדעתו נעשת מיושבת עליו. מהי המחשבה הראשונה שמוטלת על האדם לחשוב בה מיד בקומו ממטתו? שהוא צריך לרוץ להתפלל? שהוא לא גמר את הענין שבו עסק אתמול? שיש לו ענין חשוב לסדר היום? כל המחשבות הללו ומעין אלו, הם

אינם המחשבה העיקרית. חלקם הם פסולת של מחשבות, וחלקם מחשבות טובות וראויות, אולם הם אינם המחשבה העיקרית. מהי המחשבה העיקרית שמוטל על האדם לחשוב בשעת קומו ממטתו?

סא

המחשבה שמוטלת על האדם לחשוב בשעה שהוא קם ממטתו, היא מחשבה פשוטה מאוד, והיא, שיש בורא לעולם! על האדם להתחיל את יומו עם המחשבה השורשית והבסיסית ביותר שיש, והיא שיש בורא לעולם! אם הבסיס הזה איננו קיים בצורה בנויה ומוצקת בנפש האדם, בצורה שהנפש חיה את זאת באופן תמידי ומוחשי, חסר את היסוד הבסיסי המוצק לכל עבודת האדם. זו היא נקודת הבסיס, ועליה צריך לבנות את כל קומת בנין נפש האדם. וב"ה עוד יבואר להלן בהרחבה.

סב

לאחר שהאדם זוכר היטב במחשבתו שיש בורא לעולם, עליו להתבונן בפשיטות מי העיר אותי משנתי? מי נותן בי הכח לקום מן המטה? אתה רבש"ע! ואזי האדם מדבר עם הקב"ה בפשיטות, אתה הקמת אותי מן מטתי, והנני מודה לך על זה. לשם מה הקמת אותי? בכדי שאעבוד אותך כראוי, וע"כ הנני קם ב"ה ליום, שרצוני הוא, שיום זה יהא מלא וגדוש בעבודתך ית"ש. האדם הולך לביכנ"ס, מהי המחשבה שראוי לו לאדם לחשוב בשעה שהולך לביהכנ"ס? לפני מי אני הולך להתפלל? לפני בורא עולם! הנני הולך לדבר עמו, לשבח אותו, לבקש מלפניו וכו' וכו'. אולם כל זה בנוי על יסוד אחד ברור, שיש בורא לעולם.

סג

זהו היסוד והשורש של כל עבודת האדם, ליסוד בנפשו פנימה, שהנפש תחוש בכל עת ובכל שעה ממש שיש בורא לעולם. לא רק ידע שכלי גרידא, אלא שצורת החיים תהיה ספוגה מכך, וכל כולו של האדם חי באופן מוחשי את הידיעה הפשוטה והבסיסית ביותר, שיש בורא לעולם. לאורך כל היום, האדם צריך לילך עם המחשבה הפשוטה ביותר שיש בורא לעולם, מחשבה פשוטה, פשוטה שבפשוטים, בלי התבוננות מעמיקה (להתבוננות מעמיקה, לאותם אלו שנצרכים לכך, יש ליחד זמן מיוחד לכך. אולם במשך היום, עיקר עבודת האדם לילך עם מחשבה פשוטה אשר מתבססת ומתבררת יותר ויותר עם גודל העמקת האדם בזמן המיוחד לכך כנ"ל). אלא לחיות עם הנקודה הפשוטה שבמח, ועי"ז להחיות לאט לאט את הנקודה הפשוטה שבלב, שהיא הפשיטות הגמורה ביותר, ידיעה בלתי מורכבת כלל, ידיעה ברורה מאוד שיש בורא לעולם, זו צורת תחילת העבודה אצל אדם שרוצה לבנות עולם פנימי מוצק ובנוי. על האדם לזכור מחשבה פשוטה זו לאורך כל היום, בתחילה יעשה לו מזכרים חיצוניים לזה שיזכרו לו זאת, כגון אחת לשעה לערך. לאחר שרואה שכבר אחת לשעה הנפש הורגלה לכך, יצמצם את הזמן לאחד לרבע שעה וכד', וכך לאט לאט, שלב אחרי שלב, יצמצם את הזמן עוד ועוד, עד אשר יזכור בכל דקות ספורות ממש שיש בורא לעולם. צריך לא לעשות זאת במהירות, אלא ביסודיות. ורק כאשר האדם מרגיש שכבר קנה את המדרגה הקודמת, והזכירה נעשת כמעט טבעית אצלו, אזי יתקדם ויצמצם את הזמן כנ"ל, עד אשר יזכה ה' ית"ש לזכור בכל עת ובכל שעה שיש בורא לעולם.

סד

צורת העבודה שאנו דורכים בה לאורך כל דרכינו ב"ה, הוא שע"י מחשבה שקטה ופשוטה, פעמים רבות מאוד, עוד פעם ועוד פעם, לאט לאט, יוסר עי"כ ערלת הלב, והלב יחוש את הדברים כראוי.

שורש צורה זו, אנו מוצאים מעין זה אצל משלו של ר"ע, במים ששחקו את האבן. נתבונן, המים הינם טיפה פשוטה ממש. זאת ועוד, הטיפה הראשונה דומה לטיפה השניה, וכן השלישית וכו' וכו'. כלומר, מה שמבואר לנו במשל זה, שטיפה פשוטה, שחוזרת על עצמה עוד פעם ועוד פעם, פעמים רבות מאוד, על אף פשיטותה הגמורה, בכחה לבקוע אבן ממש. כן הדבר בלבו של האדם שנקרא "לב אבן". אם ברצונו של האדם לבקוע את לבו לב האבן, על האדם לחזור על מחשבה פשוטה, על דבור פשוט, עוד פעם ועוד פעם, פעמים רבות מאוד מאוד, עד שע"י יוסר האבן של הלב, ויזכה האדם ללב בשר, לב שחש ומכיר את בוראו.

כשהאדם לוקח את הנקודה הפשוטה הזאת, את הזכירה במחשבה הפשוטה שיש בורא לעולם, ואת הדיבור הפשוט שיש בורא לעולם, וחוזר על כך פעמים רבות מאוד. אזי בכח זה, יכול לבקוע את מסך הלב, את האבניויות שבלב, ולזכר את לבו וטהר, ולבו יכיר את בוראו הכרה אמיתית.

סה

בכדי שאדם יוכל לקיים את הדברים בצורה בנויה, צריך שתקדם לכך הכרה פשוטה ואמתית בשכלו של האדם ובלבו.

כתב הרמח"ל בתחלת ספרו מס"י (פ"א) וז"ל "וכשתסתכל עוד בדבר תראה, כי השלמות האמתית הוא רק הדבקות בו יתברך. והוא מה שהיה דוד המלך אומר (תהלים עג, כח) "ואני קרבת אלקים לי טוב". ואומר (שם כז, ד) "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו". כי רק זה הוא הטוב, וכל זולת זה שיחשבהו בני האדם לטוב אינו אלא הבל ושוא נתעה", עכ"ל.

צריך להבין את היסוד הפשוט של החיים. כל מה שיש לו לאדם בכל ימי חייו, הן בעלמא הדין והן בעלמא דאתי לנצח נצחים, אינו אלא את הקב"ה! להכיר אותו, להתקרב אליו, ולהתדבק בו, "וכל זולת זה שיחשבהו בני אדם לטוב, אינו אלא הבל ושוא נתעה". הכל זה הבל ממש, חוץ מהכרת הבורא וקרבת הבורא ודבקות בו ית"ש, אין כלום בשום מקום ובשום זמן. כשאדם מבין את הדברים, ומתבונן בהם כראוי, הוא צריך לקלוט נקודה בסיסית ופשוטה. שכל העסק שלו כל הזמן צריך להיות סביב לקב"ה, כל צורת חייו צריכה להיות בצורה שהקב"ה הוא במרכז של הכל בכל ענין, בכל מקום, ובכל זמן. כל מה שהוא מחפש מכל ענין, מכל מקום, ומכל זמן, זה הקב"ה. כאשר האדם מבין שכל התרי"ג מצוות הם אינם אלא עצות (כלשון הזוה"ק) כיצד להגיע להכרת הבורא, וקרבתו, ודבקות בו. וכן התוה"ק שהיא שורש כל המצוות, כל ענינה לדבק את האדם בקונו, אזי יבין, שהן בעיני חולין, והן בעיני קדושה שהם התרי"ג מצוות, אין לו אלא לחפש בהם שע"י יתקרב יותר ויותר לקב"ה. כלומר אל לו לאדם לשקוע בחיצוניויות הדברים, אלא עליו לזכור שמכל ענין בין גשמי בין רוחני, הוא צריך למצוא כיצד להתקרב ולהתחבר לקב"ה מענין זה.

יט

כאשר צורת חשיבת האדם היא בצורה שזכרנו, אזי כל הדרך שדרכנו בה, יהיה האדם קרוב אליה. מפני שכל דרכינו, לקשר את האדם מכל מקום ומכל מצב לקב"ה. כאשר ההכרה הבסיסית הנ"ל חסרה, יקשה על האדם לדרוך בדרכינו, אולם כאשר יש לאדם הכרת אמת, שכל חייו הוא חיפוש כיצד להתקרב לקב"ה, אזי אפשר שיוכל להתחבר לדרך המבוארת בספר זה.

- [בלבבי משכן אבנה - ח"א](#) 1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur/בלבבי-א-002-מהנקראקרבתהשית>

Links

[1] <https://bilvavi.net/bilvavi.alef>